

kom og det samme fik han indtryk av at de to britiske destroyere mente, idet de uforstyrret fortsatte sin kurs. Da de tyske krigsskibe var kommet paa ca. 150 meters afstand blev der skutt og umiddelbart efter sank den ene av de britiske destroyere. Det skib der gik forrest i konvoien paa styrbords side blev derefter beskytt og kom ibrand. Det første skud traf i baugen. Like efter blev Dagbjørg beskytt. Den blev truffet i baugen og midtskibs. De tyske krigsskibe bar intet flag eller signaler. Da Dagbjørg blev beskytt gik vidnet sammen med det øvrige av mandskapet til baatene. Vidnet kunde ikke se at baatene blev beskytt efterat de var set ifra skibet, men der faldt granater temmelig nær baatene. Vidnet forklarte sig forøvrig overensstemmende med beretningen og førerens forklaring.

Oplæst og vedtat. Vidnet avtraadte.

Fremstod som 2det vidne Johan Gerhard Brock, 42 aar gammel, parterne uforbunden, 1ste styrmand paa Dagbjørg. Vidnet formanedes og forklarte. Han hadde frivagt da skibet blev beskytt ved 7-tiden om morgenen den 17de oktober, men vaagnet da maskinen slog stop og skytningen begyndte og han sprang paa dæk. Med det samme han kom op paa dæk sprang en granat like over ham i luften saa fliser og bordstumper føk. Maskinisten og vidnet laarte sammen motorbaaten og folkene kom litt efter litt i baatene. Vidnet saa da at det var for faa mand i baatene, han var den sidste paa dækket og gik derfor forut for at se efter de to dæksfolk som hadde frivagt. Da han kom forover traf han imidlertid den ene av mandskapet, som hadde krøpet ut av granathullet forut, idet ruffedøren blev stængt ved at en granat bragte uorden i propplasten paa dækket. Vidnet forklarte sig forøvrig overensstemmende med føreren og 1ste vidne.

Oplæst og vedtat.

Derefter edfæstedes vidnerne.

Førerens begjærte forretningen sluttet.

Chr. Hermanrud,

edsv.

N. Nilsen,

Jac. O. Lyngaas.

D/S „Sørhaug“ (J. N. V. D.) av Stavanger.

Reg.ton br. 1007, last: stykgods, ødelagt 17de oktober 1917 paa reise fra Haugesund til Hull. Omkommet: 1 mand.

Utskrift

av Stavanger sjøretsprotokol.

Aar 1917 den 24. oktober blev sjøret sat i retslokalet, betjent av byfogdens edsvorne fuldmægtig og de faste før edfæstede sjøretsmedlemmer skibsrederne A. Møling og Hans Waage.

Hvor da: Foretokes sjøforklaring nr. 414/17 vedkommende dampskib »Sørhaug« av Stavangers sækning.

For skibsinspektøren i Vesten- og Nordenfjeldske distrikt møtte kst. sjøkyndig besigtigelsesmand kaptein J. A. Norbø.

Rederiet møtte ved firmaet Brødrene Olsen, ved kaptein Gudmund Olsen, der likeledes repræsenterede kasko(interesse)assurandøren Gardner Mountain & Co., London.

Skibets fører kaptein O. Endresen bad sjøforklaring avholdt, idet han fremla beretning om S/S Sørhaugs sækning av idag og mandskapsliste, idet han bad avhørt 6 vidner.

Den fremlagte beretning indtas saalydende:

Beretning om S/S »Sørhaugs« sækning.

S/S »Sørhaug« avgik fra Haugesund tirsdag 16/10 kl. 3 fm. paa reise til Hull med stykgods. Kl. 1 emd. samme dag mødtes konvoien ved Marstenen, og der blev sat kurs for Lerwick, Shetland. Konvoien bestod av 12 skibe, og til at beskytte konvoien medfulgte en torpedojager. Vinden var S.S.O. storm med regn og høi sjø, saa skibet tok meget overvand. I løpet av eftermd. og natten sakked »Sørhaug«, der skulde været først i konvoien, agterover saa »Sørhaug« blev lidt agtenfor konvoien, og dansk s.s. »Stella« var sakked agtenfor »Sørhaug« igjen. — Utover natten klarnet det op, og vind og sjø la sig.

Ved 7-tiden om morgenen onsdag 17/10 opdages sterk kanonskytning blandt konvoien ret forut. Kapteinen, der hadde slængt sig i bestikken blev varskoet. Kursen blev da forandret nordover for ikke at komme ind imellem de kjæmpende, idet man gik ut fra, at det var engelske torpedojagere der var i

kamp med tyske Undervandsbaater. Efter et kvarters forløp saaes to krydsere at sætte kursen ret paa »Sørhaug«, men antok disse fremdeles for engelske, men der blev dog givet ordre til at faa alle mand øieblikkelig klar ved baatene. Mandskapet samledes da midtskibs. Da krydserne var kommet paa ca. 100 meters afstand afyredes pludselig et skud mot »Sørhaug« der ramte paa forkant av midtskibet. Der blev øieblikkelig givet ordre om at fire livbaatene. Bagbords livbaat blev imidlertid knust ved det næste skud saa alle mand maatte gaa i styrbords baat. Skudene fra krydserne hagtede da over »Sørhaug« saa granatsplinter fløi omkring alle steds. Idet livbaaten kom paa vandet skar den sig fuld av vand, saa mandskapet blev sittende til livs i vand. Man kom dog klar skibssiden. — Det viste sig nu at kok Emanuelsen savnedes. Han var blit varskoet om at holde sig klar ved baaten, men istedet gik han forover til sin lugar sandsynligvis for at hente noget tøj, og man saa ham ikke mere. Forskibet forover blev frygtelig oprevet av granater paa det sted hvor kokken befandt sig saa han antas være dræbt. Man opholdt sig i nærheten av Sørhaug indtil denne efter ca. 20 minutters tid saaes at krænge over mot bagb. og dukke ned med bougen hvorpaa den forsvandt. Man blev da enige om at sætte kursen for Norge, idet man antok at hele konvoien var ødelagt og det bare var tidsspild at vente længer.

Man paatraf to livbaater fra dansk s.s. »Stella« og en av disse optok 3 mand fra »Sørhaugs« baat, saa denne nu hadde 11 igjen. Efter 47 timers seilning og roning i baaten indkom man fredag 19/10 kl. 6 fmd. til Holmengraa hvor man blev godt mottat og fik tørket toiet.

Stavanger den 24. oktober 1917.

O. Endresen,
fører.

Fremstod som 1ste vidne Ommund Torgersen, 26 aar gammel, 1ste styrmand paa »Sørhaug«, uinteressert i skibet, bopæl Lyder Sagens gate 16, Stavanger.

Fremstod som 2det vidne Arthur Svendsen, 24 aar gammel, 2den styrmand paa »Sør-

haug«, uinteressert i skibet, bopæl Waisenhusgaten 33.

Fremstod som 3die vidne Christian Tonnesen, 39 aar gammel, 1ste maskinist paa »Sørhaug«, uinteressert i skibet, bopæl Haukelidgaten 73.

Fremstod som 4de vidne Sigurd Emil Hansen, 25 aar gammel, fyrbøter, bopæl Tromsø.

Fremstod som 5te vidne Ole Andersen, 19 aar gammel, matros paa »Sørhaug«, bopæl Kaisergaten 6, Stavanger.

Fremstod som 6te vidne Valdemar Antonius Levesen, 19 aar gammel, jungmand, bopæl Gerding station, Jylland.

Vidnerne formantes og avtraadte.

Fremstod skibets fører Olav Johan Endresen, 34 aar gammel, uinteressert i skibet, bopæl Tjodolffsgate 6, Stavanger. Han beholdt sig til den fremlagte beretning, der blev oplæst for ham, og bekræftet denne efter skedd oplæsning som rigtig og overensstemmende med sandheten. Den var forfattet og underskrevet av ham selv. — Han tillægger at alt redningsmateriel var i orden ombord. Det var en uke før ulykken skedde inspiceret av den skibskyndige besigtigelsesmand i Stavanger og alt var i orden. Baatmanøvrer var avholdt mellem hver tur, hvilket vil si ca. hver 6te uke. Baatene blev da sat paa vandet og rodd bort fra skibet. Han tilføier, at der fra de to angripende krydsere intet signal blev gitt til at man skulde stanse eller gaa i baatene. Da man ombord saa krydserne satte kurs paa »Sørhaug«, gav komparenten ordre om at alle mand skulde gaa til baatene. Maskinen hadde man ikke tid til at stoppe og det vilde ogsaa tat lang tid, ca. 15 minutter, før man hadde kunnet faa stanset skibet. Baaten blev sat paa vandet mens skibet gik med fuld fart. Kokken blev av styrmanden særskilt advaret mot at gaa forover, da han kom ut av byssen, men han fortsatte desuagtet forover. De 2 krydsere hadde hverken nationalitetsflag eller nogen signaler oppe. Dette la komparenten særskilt merke til.

Oplæst og vedtat. Føreren avtraadte.

Fremstod 1ste vidne Ommund Torgersen. Han forklarte sig paa speciel eksamination overensstemmende med den fremlagte beret-

ning og kapteinens tilløgsforklaring, dog saaledes at komparenten la merke til at de to krydsere umiddelbart før de begyndte at beskytte skibet, gav signaler (morse) ved lysblink. Komparenten kunde dog ikke opfatte signalerne, tiltrods for at han har lært morse-signalering. Den fremlagte beretning blev oplæst for ham, og han bekræftede den efter skedd oplæsning som rigtig.

Vidnet avtraatte.

Fremstod 2det vidne Arthur Svendsen. Han forklarer, at han hadde frivagt fra kl. 4 til $\frac{1}{2}$ 8 om morgenen og var under dæk, den morgen skibet blev sænket. Han blev varskuet om at der blev skutt forut i horisonten henimot kl. $\frac{1}{2}$ 8 om morgenen, og gik da paa dæk. Han har været ombord blot ca. 3 uker og kjender derfor intet til, hvor ofte baatmanøvre blev avholdt. Forøvrig forklarte han sig paa speciel eksamination overensstemmende med den fremlagte beretning, der blev oplæst for ham og av ham vedtat som rigtig. Han oplyser, at de to krydsere, umiddelbart før de skjøt paa »Sørhaug» semaforerte ved morse-signaler (lys), men han tror ikke nogen av signalerne gjaldt »Sørhaug».

Oplæst og vedtat. Vidnet avtraatte.

Fremstod 3die vidne Christian Tønnesen. Han forklarte sig paa speciel eksamination overensstemmende med den fremlagte beretning, der blev oplæst for ham, og av ham vedtat som rigtig. Han oplyser, at han var paa dæk, da krydsere kom mot »Sørhaug» og skytningen begyndte. Han oplyser, at han stod ved den hurtiglukkende ventil like foran maskinskyllightet, da skytningen forut begyndte, men hadde forlatt ventilen, da skytningen paa »Sørhaug» begyndte, saa maskinen ikke blev stoppet. Det var fordi han trodde, at det ikke vilde bli noget mere, og at det var engelske krigsskibe, som kom mot dem, at han forlot ventilen.

Oplæst og vedtat. Vidnet avtraatte.

Fremstod 4de vidne Ole Johan Andersen. Han forklarte sig paa speciel eksamination overensstemmende med den fremlagte beretning, der blev oplæst for ham, og av ham vedtat som rigtig. Komparenten hadde staaet til rors paa »Sørhaug» fra kl. $\frac{1}{2}$ 7 den morgen,

da skibet blev sænket. Der var ikke tid til at faa reddet noget av mandskapets tøj.

Oplæst og vedtat. Vidnet avtraatte.

Fremstod 5te vidne Valdemar Levesen. Han forklarte, at han hadde vagt paa dæk, da ulykken handte. Han forklarte sig paa speciel eksamination overensstemmende med den fremlagte beretning, der blev oplæst for ham, og av ham vedtat som rigtig. Han gik over i »Stellas» baat sammen med 2 svenske matroser. »Stella»s baat seilte hurtigere for vinden end »Sørhaug»s, og kom efter 2 døgn ind til Utvær fyr.

Oplæst og vedtat. Vidnet avtraatte.

Fremstod 6te vidne Sigurd Hansen. Han forklarer, at han onsdag morgen, da skibet blev sænket, hadde frivagt og var til køis. Han blev purret paa dæk av en matros. Paa dækslasten like forenfor broen traf komparenten, da han gik agterover, kokken, der hadde været i lugaren og hentet noget tøj, og han ropte til kokken at han skulde bli med agterover, hvilket han ogsaa gjorde. Da komparenten var kommet midtskibs og skulde se efter baaten, saa han at kokken, der da var ved forkant av broen, faldt, og han antar, at kokken var rammet av et skud, da de netop skjøt paa dækslasten, men noget sikkert kan han ikke uttale herom. Komparenten vilde efter et taug fire sig ned i livbaaten, men grep feil efter tauget, og faldt i sjøen, hvorefter han blev optat av de andre i livbaaten.

Oplæst og vedtat.

Fremstod paany skibets fører og forklarte, at han fik reddet maalebrev og nationalitetsbevis og mandskapslisten, som laa i bestiklugaren, men journalen fik han ikke tid til at redde, da denne laa i en skuf i bestikken.

Oplæst og vedtat.

Vidnerne kom tilstede og edfæstedes.

Kapteinen bad sjøforklaringen sluttet.

Eragtet: Sjøforklaringen sluttet.

Heinr. Meyer,

edsv.

A. Meling.

Hans Waage.